

MAZOWSZE SERCE POLSKI NR 6

27/06/2022 11:20 | Zamieścił: Edyta Jankowska, Autor: Radosław Rasiński (Muzeum Azji i Pacyfiku), Agnieszka Bogucka (WKZ)

Podróż na Wschód

Autor: Fot. arch. Muzeum Azji i

Pacyfiku

Czy sagę „Gwiezdne Wojny” łączy coś z warszawskim muzeum, którego eksponaty pochodzą z najdalszych krańców świata? Tak, czepiec mężatki!

Zakładany pannie młodej na głowę podczas oczepin, był kiedyś symbolem statusu społecznego i materialnego, ale współcześnie nie jawi się jako ozdoba. Sytuacja ma się zupełnie inaczej z tolgój poolt, nakryciem głowy noszonym jeszcze do połowy XX w. przez mongolskie mężatki – nawet dziś możemy rozpatrywać go w kategoriach efektownego dodatku, a nawet biżuterii.

Wyglądasz jak gwiazda filmowa

Srebrny czepiec noszony był przez zamężne Chałchaski, kobiety z grupy etnicznej Chałcha (Tarcza), dominującej liczebnie w Mongolii. Wykonany ze srebrnego filigranu (czyli skręconego drutu), jest gęstą i sztywną siatką ułożoną z drobnych, ażurowych wzorów, gdzieś tam przylutowaną od spodu blaszką. Druciki są precyzyjnie powyginane w drobne spirale i pętle. Kamienie na zewnętrznej powierzchni to naturalne korale (większość) i nieliczne brązowe agaty.

Czepiec noszono do charakterystycznej fryzury: długich włosów upiętych w dwa łuki (tzw. rogi), większe niż sama głowa, sięgające daleko na boki i w dół do ramion. Były ujęte co najmniej jedną parą ozdobnych prostokątnych spinek (często dwiema parami, niekiedy zaś wieloma), a na końcach – podobnie dekorowanymi spinkami o kształcie trapezu. Niekiedy komplet uzupełniały srebrne tuleje na zakończeniach niezmiernie długich włosów.

Jest to strój tak efektowny, że zainspirował twórców „Gwiezdnych Wojen”. Postać Padmé Amidali

wzorowano w warstwie wizualnej na mongolskiej królowej Genepil (1905–1938).

Perła na półwiecze

Ten niezwyklej eksponat jest częścią nowej wystawy stałej w Muzeum Azji i Pacyfiku im. Andrzeja Wawrzyniaka w Warszawie (instytucja samorządu Mazowsza). „Podróże na wschód” to zwieńczenie niemal pół wieku działalności placówki. Samorząd Województwa Mazowieckiego przeznaczył na realizację tego niezwyklej projektu ponad 6 mln zł.

– Muzeum skończy wkrótce 50 lat, ale po raz pierwszy będzie można oglądać tak bogaty wybór z jego zbiorów na wystawie stałej – mówi dr Joanna Wasilewska, dyrektorka Muzeum Azji i Pacyfiku. – To prawie 900 przedmiotów świadczących o kulturowym bogactwie ogromnych obszarów Azji, dziedzictwo wielu ludzi żyjących dawniej i dziś, a także ślady „podróży na wschód” tych, którzy przywozili je do Polski – zaznacza.

Star Wars może się uczyć

Wystawa została podzielona na poszczególne strefy, a odwiedzający – przechodząc przez kolejne z nich – odbywają właśnie „podróż na wschód”. Rozpoczyna ją galeria poświęcona Azji Południowo-Zachodniej, ukazująca obiekty z krajów arabskich i Iranu.

Następny przystanek tej wyprawy to sala poświęcona Azji Centralnej. Ścieżka zwiedzania biegnie tu przez miasta Jedwabnego Szlaku, pod arkadami bazaru charakterystycznego dla muzułmańskich krajów tej części świata. Znajdujące się tu obiekty zachwycają bogatą kolorystyką i ornamentami.

W dalszej części odkrywamy Mongolię. Mieści się tu oryginalna jurta pasterzy wraz z wyposażeniem, natomiast w gablotach pokazano przedmioty związane z życiem i wierzeniami lokalnych społeczności – właśnie tu najwięcej czasu spędziliby kostiumolodzy Star Wars.

Na koniec odwiedzający przenoszą się do Indonezji. Trzon tej części wystawy stanowi założycielska kolekcja twórcy i patrona muzeum Andrzeja Wawrzyniaka (1931–2020).

Fath Ali Szah - perski władca z dynastii Kadżarów, Iran, ok. 1920 r.

Fot. arch. Muzeum Azji i Pacyfiku

Maska (Topeng) Cakil, Jawa Wschodnia Malang, 2 poł. XIX w.

Fot. arch. Muzeum Azji i Pacyfiku

Naczynie Mojszujak. Autor: Ibragim, Uzbekistan, Risztan, 3 ćw. XX w.

Fot. arch. Muzeum Azji i Pacyfiku

Osobisty relikwiarz buddyjski z posążkiem Zielonej Tary, XIX w.

Fot. arch. Muzeum Azji i Pacyfiku

UWAGA

Informacje opublikowane przed 1 stycznia 2021 r. dostępne są na stronie archiwum.mazovia.pl